DÉPOT LÉGAL

NĂM THỨ BẢY SỐ 606 — MỖI SỐ NĂM XU — 癸酉年五月廿三日 — NGÀY THỨ BẢY 15 JUILLET 1933

GIÁ BÁN

ĐÔNG PHÁP	NGOẠI QUỐC
Một năm 4$00	8$00
Sáu tháng 2.00	4.50
Ba tháng 1.00	2.50

Báo phải trả tiền trước.
Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

聲 La Voix du Peuple 民

Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BẢO-QUÁN
[illegible]
Giây-thép: TIENGDAN [illegible]

Cái gì không cần dùng là thừa.

CÙNG LÀ CÁI LUẬT «CUNG CẦU»

Các nhà kinh tế học có cái thuyết « cung cầu »: cung, (offre) là cái dem cung cấp cho người dùng; cầu, (demande) là cái người cần dùng. Hai cái đứng về hai phương diện, mà nếu được quân bình tương đương với nhau thì trên nền kinh tế có vẻ điều hòa; trái lại, bên nhiều bên ít, bên có bên không, thì tất nhiên sinh ra cái cảnh tượng so le. Bởi cái cớ « so le » đó mà trong xã hội gây ra những mối bất bình đua chen danh xé nhau.

Nói chuyện gần trước mắt: ở các thành phố và các chợ mà có những tiếng « vật nầy đắt, món kia ế, thư nầy mắt đỏ kia rẻ », chính là do cái luật « cung cầu » nói trên. Ví như: mùa xoài đương lúc mới có, ai cũng muốn mua ăn mà xoài còn có ít, không mấy người bán, thì giá rất đắt; đến cuối mùa rồi, xoài nhiều, người bán đông, mà người ta ăn đã quen, ít ai mua nữa, thành ra xoài ế. Lúa gạo cũng thế, mấy năm trên nhiều khách mua, xuất cảng nhiều, thì giá đắt; vài năm nay không ai mứ hử đến mấy nhà đại điền chủ ngồi trông kho lúa mà ngóp ngắn thở dài, lúa bán không được, xe điền phải treo lên, không có dầu xăng mà chạy dông như ngày trước.

Mà nào chỉ vật hạng kia đâu, chính bên chánh trị với nhân vật cũng không tránh khỏi cái lệ cung cầu ấy:

Trước kia Hán học đắc dụng, không những ông nghè ông cử chiếm phần tôn quí mà bác đồ giấy trẻ cũng được người ta đón rước; nay không cần đến Hán học thì quan lớn cũng buộc phải về hưu. . . . . ; nay thì Trung-đẳng, Cao-đẳng cũng thừa . . . Nói tóm lại thì trên đường sinh hoạt giao tế chung trong xã hội, có lẽ cái luật « cung cầu » kia chi phối đủ cả các giai cấp và các hạng người. Mà có một đều nên chú ý là khi cần cái gì thì cái ấy xấu cũng thành tốt, mà khi không cần đến thì dầu có tốt cho mấy đi nữa, người ta cũng sẵn có trăm ngàn cái cớ để chê rẻ và xua đuổi một cách thẳng tay. Đại loại như khi không cần đến một người kia thì nào là không hợp thời, là bất tài lười biếng, hoặc bệnh nầy bệnh nọ, không biết bao nhiêu là vết xấu, mà cái vết xấu đó, chính là những cái tốt mà ngày trước đã tán tụng rầm lên. Chỉ xem một chuyện đó đủ thấy người hay là vật, cái giá trị « đắc ế, mắc rẻ » không có gì là chuẩn bằng đích xác, mà chỉ là theo cái trường hợp « cần và không cần » của người đời mà thôi.

Trên đời có cái vượt ra ngoài cái luật « cung cầu » kia mới thật là giá trị đích đáng.

Khi-ưu-Sinh

VAN-VAN

Cảnh nghèo

Giữa cung ca ngựa khách đua bơi,
Riêng thả nghèo ta lắm chuyện hay.
Vách trống đứng đương luồng gió mát
Mình trần ngồi hàng giọt mưa tươi.
Vợ nghe bếp lạnh rằng ông Táo,
Con thấy nhà không mắng bác Trời!
Cảnh khổ mặc dầu lòng sạch sẽ,
Thương trần danh lợi đục như ai.

An-bần

Vào thành

Vào thành ra cửa đông,
Xe ngựa chạy tứ tung.
Vào thành ra cửa tây,
Sa gần rực như mây.
Vào thành ra cửa nam
Áo mũ đã phi chàm.
Vào thành ra cửa bắc.
Mưa gió đen hơn mực.
Dạo khắp trong vòi người.
Bàn định vang tai trời.
Dạo lòng có một người
Hỏi ai ai biết ai?

T. N

Trời hạn

Trong ông biết xét, chớ ra không?
Nắng mãi, ai còn chẳng tiếc ông!
Nước mắn cỗ hoa vừa xác héo
Đồng rền cáo nhét hẳn hò trông.
Buồng khô buồn thấy lan ra lửa,
Đồng cạn thân mong cá hóa rồng
Khoan khoái nhờ ngâm phương triệu nước
Giận ngày 1 đến chợ bỗng vầng

Lam-Điền

Về chuyện cải cách Dân-Viện

Tiếng-Dân số 604 ra ngày 8 Juillet vừa rồi, bài « *Kiến nghị cải cách Dân viện* », có nói: trước kia 20.000 đinh được cử một người đại biểu, nay đến 30.000 đinh mới được cử một người, thế là về phần nhân dân bị « lép », vì số nghị viên rút hẹp lại....

Nay được tin nói rằng vì bãi bỏ cái luật hạng miễn thuế mà số đinh tăng lên nhiều quá, nên việc định trên kia (30.000 được một người dân biểu) là chỉ vì mục đích khẩn sức tài chánh chớ không rút hẹp số nghị viên, vì số nghị viên nhiều hơn trước.

T. D.

TÂN-CUNG-OÁN

Một áng văn-chương kiệt tác trong quốc-văn ta mà lâu nay ít ai được đọc, mà đọc cũng ít ai hiểu, ấy là TÂN-CUNG-OÁN. Nay đã có bản thích nghĩa và phê bình cả chữ quốc ngữ và chữ nôm, ai đọc đến cũng lấy làm khoái. Có bán tại bản quán, giá 0$10.

Tiếng Dân

CHUYỆN ĐỜI

Đặc sự triều Mãn-Thanh

(Cái đầy Trung-hiếu)

Trên lịch-sử chuyên chế ở Tàu, Tần thủy Hoàng là khởi đầu mà Triều Mãn-Thanh là cực điểm. Nào ngục vấn tự, nào án trư di, không cái ác gì là không đến nơi. Dân báo Trung Hoa vừa rồi có chép một chuyện rất thú:

Chế triều phục nhà Thanh, phàm quan văn võ đại thần, thì có đeo cái đầy ngoài áo triều bào; đầy ấy trên có ba chữ « Trung Hiếu đái » (忠孝帶) hình dạng như cái bao dự g kính đeo mắt về thức cổ ngày xưa. Trong cái đầy ấy có đựng một sợi giây, một con dao và một gói thuốc độc phòng khi vua có ban lệnh bảo chết, hay là gặp lúc biến cố gì mà cần phải chết thì dùng mà tự tử cho tiện (tức là Tam ban trao điển).

Bản ý đầu tiên bắt đeo cái đầy « Trung Hiếu » là thế. Nhưng lâu ngày thành ra đồ trang sức, như ngày nay họ đeo kim khánh mày đay và bài ngà, chớ chẳng ai nhắc đến ý nghĩa và vật gì đự g trong cái đầy ấy cả. Kia vua Quang tự lúc bị giam nơi Dinh đài, Vua Tuyên Thống nhường ngôi cho dân quốc, cơ nghiệp Triều Thanh sụp mất mà có nghe vị đại thần nào tử tiết theo như cái đầy kia đâu.

Trái với cái đầy nói trên, có bác Viên thế Khải là quan to nhứt Triều Thanh, trở lại giục Triều Thanh thối vị để lại lập Hồng hiến Đế chế, toan đợt ngôi vua về phần mình! Cái đầy «trung hiếu» buộc cho người ta đeo đó, hiệu lực ở đâu? Chỉ bêu một trò cười cho đời sau mà thôi.

Cái gì không hợp với tình lý, không thuận với nhân tâm mà chỉ dùng quyền lực để buộc người đời, đại loại như cái đầy «trung hiếu» của Triều Thanh kia cả.

Thượng Hải

Một người đàn bà Triều-tiên mưu giết Võ-Đăng

(Báo cừu cho chồng nhưng không thành)

Cái mối oán cừu nó khắc sâu vô lòng người làm sao, mà dẫu trải bao ngày tháng cũng không quên được. Xem chuyện người đàn bà góa già Triều-tiên dưới nầy đủ rõ.

Người Nhật đối đãi với người Triều-tiên thế nào mà người Triều-tiên ôm lòng oán cừu, ngày đêm chăm lo chuyện báo phục. Trước kia một người tên là An-trọng-Căn giết Y-Đăng, năm ngoái một người thả quả bom trong lúc người Nhật cử hành quân lễ ở Thượng-hải, làm chết cả mấy người và đại sứ Trung-quang-Qui bị gẫy chưn. Nay báo Trung hoa dân-quốc có đăng chuyện một bà góa già mưu giết Võ-Đăng nữa.

Cái án nầy xảy ra, vì việc chưa thành mà đã bị bắt nên nhà đương cuộc cần sự tra xét, cấm các báo không được đăng tin ấy. Bà già nầy tên là Nam-tư-Hiền, năm nay 61 tuổi; trước 20 năm chồng bà bị một người Nhật đánh chết, nên bà rất ghét người Nhật mà để lòng báo cừu: lâu nay thường dự cuộc vận động độc lập qua lại miền Mãn-châu, Triều-tiên luôn; năm trên ở Hàn-thành mưu ám sát tổng đốc Trei-Đăng, nhưng chưa làm được. Nay vào Cáp-nhĩ-tân định ám sát Võ Đăng tư lệnh; đã sắm sẵn súng lục và quả bom, định đến ngày kỷ niệm Mãn-châu kiến quốc thì thi hành cái mưu ấy. Rất đau ngày tháng 2 năm nay, bà ở Cáp-nhĩ-tân đi thì bị linh cảnh sát tòa lãnh sự Cáp tìm được.

Một người đàn bà góa, chồng bị người ta đánh trên 20 năm nay mà hằm hằm ôm chí phục cừu, chí khí của bà nầy hơn bọn Hàn gian Trung-hoa biết là bao nhiêu! Ai còn giám khinh đàn bà?

mốc

VIỆC THẾ-GIỚI

Ở NƯỚC ÁO SẼ CÓ NHIỀU HỘI THI-HÀNH NGHỊ-THỨC « BỤM MIỆNG »

Tin Vienne mới rồi có nói: chả quốc gia xã hội nổi lên khắp trong nước Áo. Chánh phủ Áo đối với quốc xã đảng ngăn ngừa nghiêm nhặt, cho đến nghị thức khóm hội cũng một trật cấm nốt.

Nào ai có để trong vòng cấm lệnh nghiêm trọng lại xảy ra một tấn kịch quái lạ: trong nghi tiết đảng quốc xã khai hội có một cái mới là đứng dậy đơ tay phải lên mà hô: « Hitler vạn tuế ». Cái nghi tiết hoan hô: « Hitler vạn tuế » đó bị cấm không được diễn nữa, nhân thế có chi bộ hội Thể dục liên hợp của người Đức ở thành Vienne cử hành khai hội, trong bữa đại hội, bao nhiêu quốc đảng hội viên đều đứng dậy đơ tay phải lên ma tay trái thì bụm miệng lại, tỏ ra cái bộ trạng « muốn hô mà không hô được » đến lúc bế hội cũng diễn nghi tiết « đơ tay bụm miệng » như thế.

Tân quái kịch ấy, khêu lòng công chúng, dư luận rất chú ý, mà đoán rằng sau nầy cái nghi thức ta đời sẽ thanh hành khắp xã hội nước Áo cũng nên, mà chánh thể nước Áo hoặc giả nhân thế mà thay đổi cũng chưa biết chừng.

Ở bên phương đông, về đời chuyên chế có những đều cấm hai người nói chuyện nhân 偶語, lại có cho bọn đồng bóng đi dò thám những kẻ đem chế quốc chánh, (議 政 誹 謗) cho đến nỗi người ta ra đường gặp nhau phải lấy mắt mà nhìn, không dám hở miệng. Nay ở thế kỷ 20 là cái đời văn minh nầy mà lại có cái hội tam ngôn tiết « bụm miệng » thật là một đều không ai tưởng đến.

Song đó là trách bị xư văn minh kia, chớ ở xứ ta thì cái hội « Bụm miệng » kia thiếu gì, mà càng lý nữa là bảo nói mà không nói ra tiếng gì kia. Nhưng dầu sao mặc lòng, người xưa có nói: ngăn miệng dân như ngăn nước lại ». Hội Bụm miệng nầy, không phải là cái trung triệu tốt cho chánh phủ Áo vậy.

Dự luật ân xá chính trị phạm ở Pháp

Ba lê, 5 Juillet. — Dự án về luật ân xá chính trị phạm đã đem ra thảo luận tại Hạ nghị viện, được 380 phiếu khả quyết chống với 2 phiếu phủ quyết.

Hội nghị kinh tế thế giới ở Luân đôn (Anh)

Ba lê, 6 juillet — Báo « *Echo de Paris* » đăng tin rằng đến thứ bảy thì đại biểu Pháp ở Hội nghị kinh tế thế giới sẽ từ giã luôn Luân đôn, vì theo chính phủ Pháp thì sau lời tuyên bố cuối cùng của Tổng thống Huê kỳ, Roosevelt, thì nào Hội nghị phải hoãn lại.

Tờ báo « *New-york Herald* » xuất bản ở Ba-lê nói rằng đại biểu Huê kỳ ở Luân-đôn định hoãn đến 3 tháng, và Tổng-thống Roosevelt trước kia tán thành hoãn trong 10 ngày, nay cũng theo về ý kiến hoãn 3 tháng của đoàn đại biểu.

Luân-đôn, 6 juillet. — Cả 16 đoàn đại-biểu, dự vào Hội đồng trị sự đoàn nào cũng không chịu trách nhiệm mà để khởi việc hoãn lại ấy. Có lẽ ông Mac-Donald phải đứng ra để khởi.

Nhiều đoàn đại biểu không dự vào Hội đồng trị sự phản đối việc hoãn lại, mà yêu cầu Hội nghị nhóm luôn.

Nhưng chắc là không cách nầy thì cách khác, thế nào Hội nghị cũng chuẩn y việc hoãn lại. Một chàng có tỏ rằng là bản bí thơ của Hội Vạn Quốc đã định ngày thứ bảy trở về Genève.

(Xem qua trang 3 cột 6)

THẾ-GIỚI THỜI-ĐÀM

LẠI MỘT NGỌN LỬA CHIẾN TRANH Ở ÂU-CHÂU

ĐỨC VỚI BA-LAN

Từ sau trận Âu chiến nước Đức bị mất hết thuộc địa, lại còn bị bạn chế quản bị và bó buộc đền nầy đều nọ, cơ bồ không cất đầu lên nổi.

Những điều ấy, Đức rất lấy làm căm tức, từ trên chính phủ đến dưới nhân dân, không có nhịp nói đến thì thôi, chớ hễ có nhịp nói đến là đòi thuộc địa, đòi quân bị bình đẳng v. v. . . Song ở cái đời nầy lời nói của kẻ yếu chả ai thèm nghe.

Từ khi Hitler lên ghế Thủ tướng Đức, hiệp nhứt các nước liên bang, thu lấm chánh quyền, chấn khổ tinh thần phấn đấu của quốc dân Đức, mà tự nhiên lời nói của người Đức được toàn thế giới chú ý đến.

Vấn đề quân bị bình đẳng cùng các vấn đề khác dồ rồi gặp nhịp sẽ nói đến. Nay xin nói một việc đòi thuộc địa, mà cũng chưa nói chung tất cả các thuộc địa của Đức, chỉ nói độc chiếc *Poméranie* (Bô mê ra ni) mà thôi.

Poméranie là một thành phố thuộc Ba-lan, rộng hơn phần nữa nước Bỷ-lợi-thì (Belgique), phía bắc giáp biển Baltique, bị nước ngoài xâm chiếm hai lần: một lần bởi Thập tự quân Đức trong 148 năm, từ 1308 đến 1454; một lần bởi Phổ-lỗ-sĩ trong 148 năm, từ 1772 đến 1920.

Sau trận chiến tranh, ngày 3 Juin 1918, tại Hội nghị Hòa bình ở Versailles Huê-kỳ và các nước Đồng-minh đồng tình lấy Poméranie mà giao lại cho Ba lan.

Nay người Đức đòi thuộc địa, trước hết để ý vào Poméranie. Báo « *Deutsche Zeitung* », cơ quan của đảng quốc gia xã hội viết một bài rất dài nói về những thuộc địa của Đức bị Ba lan và Tiệp khắc lấy, kết luận: « Với chúng ta, người Đức, chỉ có một cách giải quyết là nước tự do Dantzig, cả Poméranie, từ Dirschau đến Silésie trở về nước Đức. Nếu chúng ta không làm được như thế thì sẽ mất hẳn Dantzig, Đông Phổ, cho đến Sibérie thuộc Đức cũng mất luôn ». Hitler cũng có tuyên bố: « Vấn đề Poméranie, không cần phải nói, là một việc bất công đối với Đức. Người Đức không thể nhận những điều như thế. . . . Chỉ nói một phương diện người Đức ở Poméranie, chớ chưa nói các phương diện khác, Poméranie cũng phải trở về Đức mới xong. Trừ hòa ước Versailles ra, không còn có vấn đề gì, đối với Đức, bất công hơn, hay là làm cho quốc dân Đức khó chịu hơn vấn đề Poméranie. Vấn đề ấy, phải giải quyết mau mới được ».

Đừng nói những hiệp ước, những điều luật của hội Vạn quốc mà Hitler đã lót đít, theo như một bức vẽ của báo « Evening Standard » ở Luân-đôn, chỉ nói về một mặt kinh tế thì đã thấy Ba lan chết vẫng cũng phải giữ lấy chủ quyền của mình ở Poméranie.

Nhờ có Poméranie mà Ba lan khỏi phải thất bại trong cuộc kinh tế cạnh tranh với Đức; mà cũng nhờ có Poméranie mà Ba lan mới có thể cậy sức riêng mình mà bồi đắp thêm thế lực.

Trước trận chiến tranh, vì những điều kiện chính trị, mà sự giao dịch của Ba lan với nước ngoài theo đường Tây Đông. Ngày nay cả hai đối đầu đường lý bị trám bít; với nước lân cận về phía Đông, Nga chả buôn bán được gì, còn nước lân cận về phía Tây tức là Đức, thì hằm hằm mà làm cho nền kinh tế Ba lan phải trụy lạc thì có. Vì thế cho nên sự giao dịch của Ba lan hiện thời phải theo đường Nam Bắc: về phía nam thì thẳng với các xứ Danube và Ý đại lợi; về phía Bắc thì phải đi ngang qua Dantzig và Gdynia mới đến biển. Nếu Đức nắm được Poméranie, thì Ba lan bít đường tự giải thoát về kinh tế, mà cái tiếng độc lập về chính trị cũng tiêu mất.

Huống gì Đức chẳng những muốn lấy lại Poméranie mà thôi, ý còn muốn lấy luôn cả Ba lan nữa kia. Xem lời tuyên bố của Rosenberg) một nhân vật trọng yếu trong chính phủ quốc gia xã hội) ở Anh, trong tháng Mai vừa rồi: « Trong một cuộc chiến đấu vì sự sống còn, vì danh dự, vì tự do, vì miếng bánh của một nước như nước Đức, không thể đem xia đến những dân tộc yếu hèn, vô giá trị mà lại cũng đến công cổ như dân tộc Ba lan và Tiệp nhĩ kỳ. Phải đuổi họ về phía đông để lấy đất cho nông dân Đức cày cấy. Chỉ có thế, là dân Đức, đương ngột hơi trong một phần đất qua chật hẹp, mới có thể thở được.... ». Như thế Ba lan có thể nào mà lui một bước được không?

Xin dẫn luôn một đoạn trong báo « *Rundschau* » ở Thụy sĩ: « ...Về phần Đế quốc Đức cũng như về phần Đế quốc Ba lan, không có cách giải quyết khác hơn là đánh sống chết. Khi Hitler trả lời cho phóng viên báo « *Sunday Express* » đến chất vấn, nhắc đến vấn đề Poméranie, thì ở Varsovie (kinh đô Balan) các báo viết hằng chữ to nơi trang đầu câu sau nầy: « Hitler muốn lấy Poméranie, thì đến lấy đi! ».

Xem đó thì Poméranie sẽ về Đức hay cứ còn của Ba lan tới sau một cuộc chiến tranh mới biết được. Mà ở giữa cái thế giới ngày nay, không có nước nào không kết giao với nước khác mà chắc sống. Vì vậy cho nên Đức và Ba lan đánh nhau, tất thế nào sau lưng mỗi nước cũng có nhiều nước khác.

. . . . . .

Nam-Sơn

Nhà bà Hàn Hiêng đã bị tịch biên

NGHỆ AN. — Vụ bắt bớ 7 anh em con bà Hàn-Hiêng ở làng Thanh-Quả, huyện Thanh-Chương, (T. D. đã đăng trước), nay 5 người nhẹ án thì không đáng lệ khỏi bị tịch biên, chỉ còn 2 người là Sán (án 12 năm) và Bẩy (án 15 năm) bị tịch. Hai người nầy vì chưa có nhà cửa, nên trong tháng Juin vừa rồi, nhà chuyên trách phải đến tịch biên nhà bà mẹ già, tức là bà Hàn Hiêng. Bà ấy đã đem hết cả gia tư điền sản ra trình với thầy đề Thanh chương và thầy Cai tổng Võ Liệt; tổng lý sở tại kê biên tính hết gia tư điền sản ước vào đáng hơn 500$. Số bạc nầy anh em đông, nên phải chia ra mười hai phần. Sán và Bẩy mỗi phần độ trong ngoài 42$.

T. B.

https://tieulun.hopto.org

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

Cái hại độc quyền trên đường công thương ra thế nào?

(Tiếp theo và hết)

Cái hại độc quyền kể trên, không những gây ra mối kiện mà lại trở ngại sự cải lương trên nền công nghệ và ngăn đón trí khôn của loài người, làm tiêu mất cái não sáng tạo. Vì bọn được độc quyền bình vực kia thấy ai sáng tạo cái gì mới khác với kiểu cũ của mình, thì cho là có hại đến quyền lợi của mình mà xem như thù địch, nên bao nhiêu cái trí sáng tạo bị nó chặt cánh mà không bay lên được. Xem chuyện dưới nầy :

Một anh thợ làm giầy, ngày kia sáng tạo một thứ giầy giầy có bịt sắt hai dầu thay cho giầy thường dùng; công chúng ai dùng đều lấy làm tiện. Vậy mà xảy ra một vụ kiện kéo dài đến 15 năm; đến sau người ta mới được phép ai cột giầy gì tùy ý.

Người dã lộn xộn mà luật cũng lộn xộn, cho đến dùng đồ phục sức cũng có hạn chế: như thợ may được phép đắt một cái búp (boucle) trên đầu tóc, thợ bạc được 2 cái, người bán tiệm thuốc được 3 cái.

Lại ngày xưa, người ta chỉ biết dùng xa cừ và ngọc trai làm nút áo. Thấy thứ ấy khó kiếm và mắt tiền, một người thợ nọ chế ra thứ nút áo bằng vải để thay nút cừ kia, tiện lợi cho công chúng biết chừng nào ! Vậy mà bị tòa cấm không cho làm, không cho dùng, lại truyền lệnh cho lính gác hễ thấy ai có nút vải thì cắt đi...

Kể sơ mấy đều, đã thấy quan niệm của người lúc bây giờ và cả luật pháp đều nhận lầm rằng sự sáng tạo ra đồ mới hay cải lương đồ cũ cho tốt thêm ra là có hại cho đường công nghệ. Quan niệm trái ngược dẫn thế là cùng, mà nào ai có hiểu là trái đâu !

Cái hại công thương có luật bình vực riêng ở nước Pháp ngày xưa là thế. Nên thuật chuyện độc quyền ấy, không sao không nhớ tới một vị danh tướng nước Pháp, và can đảm, và nhân từ, và quả quyết là ông Turgot (về đời Louis 15). Chính ông là người đầu tiên đứng ra để khởi trừ cái tệ độc quyền ấy trên đường dinh nghiệp. Người Pháp được có cái quyền tự do trạch nghiệp, không bị bọn thiểu số kia đè ép ngăn đón, mới được càng ngày càng thạnh vượng phát đạt như ngày nay.

Cái gì mà số ít kia chiếm độc quyền, đều có hại, nên ở xứ văn minh đã triệt bỏ từ bao giờ kia. Vậy mà xứ ta còn lắm người muốn chiếm độc quyền nầy nọ, cái bước thối lui ấy, hại cho xã hội sau nầy biết bao !

Thức-tự-dân

Hỏi các phụ-huynh học-sinh

Từ khi người Pháp sang gieo giống hạt văn minh ở xứ nầy thì các Ngài hiểu ngay nền Âu học là cần, nên kẻ gởi con sang Pháp, người tìm trường cho con học, mục đích mong sao cho con em chóng được thành tài. Song cũng nhiều người bết mãn, vì gởi con đi xa có nhiều điều bất tiện mà tìm nơi học đúng đắn nhiều nỗi khó khăn, nên ông LEURET, cử-nhân khoa văn-chương triết-học, nguyên chánh sở Cứu-tế Toàn-quyền Đông Pháp, khi đi diễn-thuyết ở các tỉnh trong Nam ngoài Bắc còn nhớ lời yêu cầu của các Ngài mà ngày nay đã mở một trường rất to ở Hanoi để đem cái tài giáo hóa trong khoảng hơn hai mươi năm giời bên Pháp mà đào luyện cho con em Việt-Nam. Trường nầy tức là Lycéum libre HỒNG-BÀNG tuy mới mở mà niên học mới rồi đã có sơn hai nghìn học-sinh : nào Tàu, nào Nhật, nào Tây, Ai-lao, Cao-mên, Xiêm-la, Ấn-độ, Trung, Nam, Bắc, bao kỳ tới học, kẻ thì bằng tây, người thì bằng bản-xứ. Số học-sinh đông như thế là vì từ trước đến giờ mới có trường tư thục nầy được phép mở đến ban Tú-tài và giấy đi để các kỳ thi, mà quy mô kỷ luật theo như các trường có tiếng bên Pháp.

Trường ở giữa Hanoi, trông ra ba mặt phố (Jules Ferry, Cathédrale, Lamblot) trong một khu đất rộng hơn một vạn thước vuông có sân chơi mát mẻ, cây cối um tùm, có chỗ cho lưu học sinh ăn ở ngay trong trường, tiền ăn học không tính đắt.

N. B. — Ai muốn có cuốn điều-lệ có tranh ảnh thì viết thơ, đề :

Monsieur le Directeur du Lycéum libre HỒNG-BÀNG -:- HANOI

Niên học 1933-34 sẽ bắt đầu vào ngày 1er Septembre hồi 7 giờ sáng

Lớp nghỉ hè bắt đầu từ 26 Juin đến 26 Août 1933

UỐNG CHO THOẢ THÍCH KHI TA KHÁT NƯỚC

Antésite pha với nước là một vị giải khát rất ngon lành, đáng vệ-sinh, uống bao nhiêu cũng không đậc (dùng đã hơn 30 năm nay ở Algérie, Tunisie, Maroc, Đông-Dương, AOF., AEF, V. V.)

Làm bằng cam thảo, thạch long đảm, cũng bằng các cây thơm. Nước đã rất khát, giúp cho sự tiêu-hóa, rất bổ mà chữa cho chứng sốt rét. Dễ thơm tho, lại không có tí rượu nào, uống không bớt, uống một ít là đã khỏi khát. Thật là một vị giải khát đích đáng cho các sở nông.

● **Antésite** đựng bằng các lọ nhỏ, pha được 20 hay 40 lít nước, bán ở các nhà bào chế, tạp hóa cùng các nhà bán đồ ăn. Nếu không mua được, thì gởi thơ 5 quan cho M. PERROT-ANTÉSITE à Voiron (Isère) (France) rồi sẽ nhận được ít mẫu pha được 20 hay 40 lít nước mà không mất tiền.

Có bán ở Huế : M. IMBERT Bào chế Centrale ở Đông Pháp

Monsieur TẠ-NGỌC-LIÊN Pharmacien

Route Coloniale N° 1 à NHATRANG

VIỆC TRONG NƯỚC

HUẾ

Hướng đạo đoàn Bắc kỳ đi ngang Huế

Hướng đạo đoàn Bắc kỳ, vào dự cuộc họp mặt ở Đalat, ngày 10-7 đi ngang Huế. Ông Phạm v. Bính Hướng đạo sinh, có vào thăm nhà báo Tiếng dân và phô bày chủ nghĩa của đoàn. Theo như lời ông Bính nói chủ nghĩa đoàn Hướng đạo là bọn tuổi trẻ hợp nhau từ 4 đến 8 người thành 1 đội, 4 đội thành 1 đoàn; những ngày nghỉ, dắc nhau đến những nơi danh sơn thắng cảnh, hạ trại căng lều để tự gây lấy cảnh sinh hoạt riêng, vui cùng non nước, dùng 2 bàn tay tự làm những công việc sống hằng ngày, như đốn củi, gánh nước, nấu cơm v. v., không cần ỷ lại vào kẻ khác. Mỗi khi hợp bạn để tỏ lòng bác ái và trao đổi ý kiến, không phân biệt chủng tộc và giai cấp. Phàm người đã mang bộ đồ mặc Hướng đạo đoàn thì phải giữ điều luật....

Theo đó, thì chủ nghĩa và tôn chỉ của đoàn Hướng đạo, có cao hơn hội đá banh, hội thể dục lâu nay, vì có trọng phần đức dục trí dục mà không chỉ chuyên một mặt luyện cái xác thịt kia. Bản báo sẵn lòng mong cho đoàn Hướng đạo làm được đúng như chủ nghĩa đã định.

B. B.

VINH

Bán đất quan phòng

Xóm Cửa hữu xưa kia là một đám sa mạc mộ địa, làm bụi sum sê, tuy gần thành phố nhưng cũng không mấy ai đến. Từ ngày cho các nhà bị đuổi, bị cháy các nơi đến ở, ra công khai khẩn, cất mà trồng cây, đào chỗ cao lấp chỗ sâu, biết bao công của ! Hơi có vẻ khả quan chút ít thời vừa có giấy bắt đào phải mua, nên chi đi đến đâu cũng nghe nhiều kẻ than vãn rằng lâu nay đắp đất lập vườn, tốn công mất của, bây giờ bắt tạm giá cao không thể mua được, quyền lợi ắt về tay người khác hưởng trạch! người thời phân nân chia đất định giá bắt công ; để chỗ cao lại gần đường quan, giá chỉ một bào một thước, nơi sâu nước trong bờ bụi thì lại bốn bào.

Chỗ nầy phần nhiều là dân cùng nghèo khổ ở, trừ ra số ít có việc làm thôi, nay bắt tạm cao, dân nghèo lấy tiền đâu mà tạm ! bởi thế nhà nào nhà nấy lo sợ về nỗi phải đuổi thì không biết lấy tiền đâu để dỡ nhà, đất đâu để ở. Như thế thì dân không khỏi điêu linh, thất kỷ sinh nghiệp. Rồi đây đứng trước cái cảnh già than trẻ khóc, dợ vách gánh nhà, ai là người có lương

(Xem qua trang 3 cột 6)

Tam-hùng chế-độ

(Triumwirat)

Ba thứ nước của hiệu **VĂN-HÒA** *phát hành, thứ nào cũng có giá trị đặc biệt, nên có thể gọi là tam-hùng.*

Dầu Linh-bửu đặc, *có 5 hạng, từ 5 xu đến 0$80 ;*

Dầu Linh-bửu nước, *chỉ ra một hạng 0$15 một lọ ;*

Brillantine Văn-hòa *(trong sạch, chất dẻo mà mịn, vuốt tóc rất trơn và đẹm mà không nhớp, dùng trong 48 giờ mà tóc vẫn không xơ).*

Giá bán 0$40 *một lọ*

Làm đại-lý và mua buôn, huê-hồng rất hậu

Tổng-đại-lý :

Tại Nam-định, Thái-bình, Ninh-bình,

THÀNH CHƯƠNG

4, phố hàng Sắt — NAMDINH

Tại Hanoi, Haiphong và các hạt khác ở Bắc-kỳ :

M. TRƯƠNG-TRỌNG-BÌNH

Office Indochinois du Travail

81, phố Hàng Lọng — HANOI

Tổng - phát - hành

VĂN-HÒA

(Mme Trần-thị-Như Mai)

27, Rue Gia-long — HUẾ

Cô-tinh bổ-thận

Chuyên trị :

Di-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh

Khi sơ phát hay hoa mắt, ù tai và mỏi vai đau lưng, đêm ngủ mộng mỵ hay đạt mình. Tiểu tiện vàng đục, miệng rão, hơi thở nóng vân vân.... hay dùng vài ba ve, nặng dùng độ 6 ve là khỏi.

Mỗi ve 1$00, Sáu ve 5$00

M. SINH-HUY

44, Rue Maréchal Foch -:- VINH

Những bức chứng thơ.... sẽ lần lượt đăng tiếp....

Vinh, le 17 Septembre 1931

Cùng ông SINH-HUY,

Thuốc CÔ TINH BỔ THẬN của ông tôi đã dùng hết ba ve ấy rồi, hôm nay chân tay không rụ rã như trước nữa và cũng không đau lưng mỏi vai gì cả. Nếu thuốc NHÂN-TẠO HUYẾT mới tại thì ông để cho 2 chai, nếu chưa lại thì ông để cho 1 chai CÔ-TINH BỔ THẬN nữa. Và tôi nói để ông biết là thuốc SỐT RÉT tôi mua hai ve hồi tuần lễ trước cho bà cụ tôi dùng thì hôm nay khoẻ thực rồi. Vậy có lời cảm ơn ông.

M. HOÀNG-VĂN-HẤP

Trésor à VINH

(Copie conforme)

Thơ mình tặng

Nhân - tạo - huyết

đăng ở trương tư

TRẢ LỜI

Cùng ông XUÂN-ĐÀI

Bellevue

Được thơ ông nói chuyện một người chết..., mà không nói rõ người chết ấy tên họ là gì, mấy tuổi, quê quán ở đâu và chết ngày tháng nào, nên không thể đăng được

Cùng mấy ông phụ huynh học trò trường Phương bình

Long-Mỹ

Được thơ của các ông « *ngỏ cùng Hương chức làng Phương bình* » mà người viết thơ không ký tên, không nói chỗ ở rõ ràng, và cũng không nói rõ làng ấy ở hạt nào và tỉnh nào, nên không thể đăng được. T. D.

TINH SẠO NHƯ ÂU-MỸ, HÀNG NHÀ "Namthai" NỔI TIẾNG KHẮP ĐÔNG-DƯƠNG

HỘP, SÁP, NẮP CHAI; CHẾT ĐỦ MỌI KIỂU TỐI TÂN BẰNG KIM-KHÍ

NHƯ SƠN, SƠN PHẤN, SÁP V. V. ĐỀU BẰNG HỘP "Namthai" TRONG KHÔNG PHẢI LÀ HÀNG TỐT NHẤT

Nhà máy "Namthai" Ngõ Namthai (Khâm-thiên) Hanoi

AI LÀ NGƯỜI ÔM YẾU ?

Đi đường đem theo một ve dầu LỢI-SANH cũng như nhà có ông thầy thuốc giỏi một bên, qui bà qui cô thường dùng dầu LỢI-SANH thì thân thể tráng kiện.

Ve lớn 0$20 — Ve nhỏ 0$10

THUỐC HO TÂN *(hiệu Bàn - tay)*

Rất kỳ ho gió, ho cảm, lâu hay mau dùng đến thuốc nầy thì được chóng khỏi.

Mỗi gói 0$10

TIÊU THỰC TÂN *(hiệu Bàn - tay)*

Người nào tỳ vị yếu, ăn lâu tiêu, sinh bụng, đau bụng, ăn không ngon, nếu dùng thuốc tiêu thực nầy thì thấy hiệu nghiệm.

Mỗi gói 0$10

Ở xa mua thuốc gởi cách lĩnh hóa giao ngân, thơ và mandat đề cho

M. TRẦN-DIỀU

(chủ tiệm khánh ở Trung-kỳ)

Đường Avenue du Musée -:- TOURANE

Xin lưu ý : Nhà LỢI-SANH chế đủ : cao, đơn, hoàn, tán đều có nhãn *Bàn-tay* nếu không tại tôn Saigon.

CHO KHỎI TIỀN MẤT TẬT MANG

Chúng tôi xin trả tiền lại cho người nào hút hay dùng 3 phương thuốc nầy mà không tánh.

1) *THUỐC TRỪ SÁ PHONG HƯ LAO (tuberculose pulmonaire) : ho ra huyết, ra đàm ; ho kinh niên, chữa cả bịnh bronchite và pneumonie tái thiên hạn. Thuốc đóng hết hai hình nên phải uống đúng cách : a) Hòaép pour chế khác ; b) Bột trong ống (Poudre de Kach). c) Chỉ hoàn bao đồng.*

Mỗi hộp 10 lượt, hộp nhỏ 1$00

Chúng tôi xin đăng mấy bức thư của ông M. PHAN-ĐỨC-THÀNH ở Linh-cảm (Hà-tĩnh) M. TRẦN-KHƯƠNG phố Diễn-châu (Nghệ-an) và nhiều bức khác.

2) *THUỐC TRỪ TUYỆT BẠCH THIÊN TRUNG SÁN EO-MIT (Taenia). Tính thuốc ăn hòa mà dễ dùng, trục mạnh đến trùng ra mau. Lưu thư nhiều tự đăng bao Tiếng-dân. Mỗi hộp gói 1$00, 1 hộp mới đủ lành.*

Mandat và thơ đề cho :

M. Nguyễn-trung-Thăm

Quảng cáo Đông hồi

PHÚ-XUÂN HỌC-HIỆU

24-26, đường Đào-duy-Từ — HUẾ

Lớp nghỉ hè : Ngày 26 Juin 1933.

Lớp mở : Lớp Ba thơ nhất niên.

Các lớp trung - đẳng Thường

Bạnh tên lớp nhất và lớp nhì.

Có lớp riêng :

Français, Mathématique, Anglais

Giá các lớp :

Từ lớp nhì và đến lớp nhất

TRONG NĂM 1933

Sơ-học Yếu-lược (C. E. E. L.) 6$, 6$50, 8$

Tiểu-học Yếu-lược (C. E. P. E. L.) 6$, 6$, 6$50, 8$

THÊM MÃI THÊM HOÀI

HIỆU KHUYNH-DIỆP GẮN RA THÊM :

Dầu Hồi-Thiên nước	hạng :	0$10
Dầu Hồi-Thiên đặc một	hạng :	0,05
— — — — — —	— :	0,10
Dầu Ba-Cô ít	hạng :	0,25
Phấn Ba-Cô	hạng :	0,60

Hiệu KHUYNH-DIỆP lại đang sắp dựng thêm hai sở nữa đặt KHUYNH-DIỆP : một sở tại Phước-Mỹ, một sở tại Mỹ-Trạch, đều ở Quảng-Bình. Hai sở làm thêm là cốt để có đủ KHUYNH-DIỆP mà xuất cảng với bán đầu thông. Còn KHUYNH-DIỆP bán chai khi nào cũng đủ 5 hạng V, A, B, C, D, F, G, H.

Sở sẵn đầu ở Phương Lâm hiện nay vì sở KHUYNH-DIỆP tiêu tạm chiếm nên nếu vào đã sở ra chai. Vậy các nhà mua dầu thông xin vui lòng đợi trong một vài tháng để chúng tôi đặt xong một sở trong hai sở mới.

Hiệu Khuynh Diệp kính cáo

Trong mình thường sẵn có một ve dầu

HỘ - TÂM

THAM - THIÊN - ĐƯỜNG

mới

VỨNG DẠ

NĂM XU

một ve

THIỆT LÀ HỮU ÍCH

Rút trong thơ của ông Hồ-văn-Giỏi ngày 21 Juin 1932

..... *từ ngày tôi xài* **savon « VIỆT-NAM »** *như vầy : Tôi coi quản cái nhà ngủ Đại-Việt nầy, mỗi ngày tôi xài savon ngoại quốc bốn cục bốn cắt. Từ có savon « VIỆT-NAM » đến giờ, mỗi ngày tôi xài có hai cục, sáu sous một cục (0$12) thì mỗi ngày tôi lời đặng 0$28 mỗi tháng tôi lời đặng 8$40, một năm và 10 năm, tôi sẽ lời đặng bao nhiêu ?*

Ký tên : Hồ-văn-Giỏi

Gérant Comptable de l'Hôtel ĐẠI-VIỆT

124, Rue d'Espagne — SAIGON

GIẢI-HUYẾT-ĐỘC P. D. Đ.

CHUYÊN TRỊ :

Đau xương,

Nhức gân,

Tê bại,

Mụi mảng,

Ghẻ chốc,

Bàng đẹp,

v. v. . . .

Nhà bào-chế PHẠM-DOÀN-ĐIỀM Tourane (Annam)

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hãy xin không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu sữa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 55 Haiphong

THẰNG NHỎ 3 TUỔI
MẠNH MẺ LẠ THƯỜNG

Em nhỏ Lê-văn-Phát năm nay được ba tuổi, mập mạp mạnh mẻ lắm. Hồi nó mới hai tuổi, ai cũng tưởng nó phải chết non, cha mẹ nó hết sức buồn, vì nó có gốc ban hay nóng lạnh, đổ mồ hôi trắng, lừ đừ, buồn bả lắm, một tháng đau không biết mấy lần, hễ ăn đồ trúng thì chứng ban tái lại. Bịnh nó làm khó cho cha mẹ nó vô cùng. May nhờ có người điểm chỉ, cha mẹ nó mua có ba gói thuốc **CHỈ-LINH TÁN** cho nó uống, đến nay tuyệt gốc ban, hết nóng lạnh nữa. Hết bịnh, nói lại càng mập thêm, mạnh mẽ lại thường. Thuốc « Chỉ-linh-tán » nầy gia truyền hơn mấy đời, cứu được không biết bao trẻ con mang bịnh. Nhà báo chỗ c.i nhờ một thứ thuốc nay, làm nên sự nghiệp. Tôi vì được nghe muôn ngàn người lặng khen là thần dược, nên nài nỉ xin làm đại lý độc quyền phổ thông thuốc nầy khắp cả Đông-Pháp. Sự hay của thuốc nói không cùng, dùng rồi mới rõ lời nói tôi là đúng với sự thật.

Có bán nơi mấy chỗ bán dầu Khuynh-diệp. Mua sỉ huê hồng 30% do nơi : VIÊN-ĐỆ
11, quai de la Susse — Huế
Hay là nơi :
M. NGUYỄN-VĂN-PHỐ
Boîte postale n° 63 — Saigon
Giá mỗi gói 0$12

Bán giá rẻ hơn hết
các tiệm tơ lụa ở TRUNG-KỲ
Tại vì : Tiệm BOMBAY mới
AU-BON-MARCHÉ
115 Rue Paul-Bert, Giây nói số 73 - HUẾ
Buôn và đặt các thứ hàng tơ lụa ở các xưởng mấy đặt lớn trong cõi Đông Pháp nên kỳ tàu nào cũng có vẻ hàng mới lạ, đủ bán sỉ bán lẻ.
Nhà lớn là một tiệm tơ lụa đủ các màu để bán sỉ bán lẻ to nhất TRUNG-KỲ.

Maison HỢP-THỊNH
Soierie & Mercerie
32 Rue des Cantonnais P.5 Hàng Ngang
HANOI
Bản hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như : lĩnh áo, lĩnh quần đen, trắng trơn và hoa, the thâm hàng đen the các màu trơn và hoa. Lụa thâm các màu, trắng bề khổ 0m37, 0m40, 0m70, 0m75, 0m80.
Lượt đen các hạng, vải màu, ché bạt thiệt ngon. Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ, vì bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm nay, buôn được tại gốc những hàng kể trên. Các quí khách ở xa xin viết thơ về lấy mẫu và giá hàng, bổn hiệu sẽ hồi âm lập tức.
Lại còn các thứ hàng tạp hóa như valise, cặp sách, giấy giếp, vi da, đồ dồng, đồ thêu, như một gối vân vân.... bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các qui khách chiếu cố, bán hiệu rất hoan nghênh. Gửi hàng đi các nơi theo cách lãnh hóa giao ngân (Contre-remboursement..
Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ, các Qui khách mua thử sẽ biết.
Nay cẩn bạch
Mme NGUYỄN-THỊ SÁU
HỢP-THỊNH
32 Rue des Cantonnais HANOI

PHÒNG TỪ TỤNG LUẬT LỆ PHÁP NAM
Lê - minh - Điều
Jurisconsulte à TOURANE
Biện hộ Tụng sự đơn từ
Chỉ giáo Luật Lệ Pháp Nam
Cho vay chấp vật
Mua giấy Quốc Trái
Mua khế nợ bất cứ tỉnh nào
[illegible]
Xin chú ý : Ai hỏi điều chi, xin cho một con tem ở xa để trả lời. Ai hỏi về việc kiện tụng, luật lý phải gởi 2 đồng bạc bằng ngân phiếu (mandat) mua tại nhà Giây-thép.

Việc bắt rượu lậu thành cuộc đổ máu ở Tuy-hòa

Vụ nầy bản-báo trước đã có đăng. Nay được bức thơ của một người trong vụ án ấy kêu oan, lược trích như sau :

Tôi là Lê-xuân-Dương, ở làng Long-Tường, làm Chánh-tổng tổng Hòa-tường phủ Tuy-hòa xin quí báo đăng việc oan sau nầy :

Khi 5 giờ sáng ngày 9-1-33 có tên Nguyễn-Nghiêm (tù thích bồi) ở làng Cẩm-sơn, đem ba ông lấy và hai người bồi về xét rượu nơi nhà Trần-Thược ở làng Ngọc-Lãnh, có bắn chết hai mang, bị thương ba (Việc đó các báo đã có đăng lúc ấy). Đến ngày 20-2-33, bị giải về tòa Đại-hình giam cứu 17 người ; qua ngày 24-4-33, tòa Đại-hình kết án tù kẻ tử 1 năm đến bá năm, người bị phạt 500 phật-lăng, còn Trần-Hồng, Tô-Nghệ, Trần-Cừ (Võ-Cẩn, và hai người Lý trưởng (Đề-đốc Trần-Đạt), với tôi đều trắng án cho về ; lại có kêu rằng « Ngọc-lãnh, Cẩm-sơn hai làng phải phạt bồi 2.000$ ».

Bọn chúng tôi về sau 10 ngày, thấy quan Phủ tới làng Long-tường, Cẩm sơn và Ngọc-lãnh sức rằng « việc 17 người can, trừ một tên bị tù là Trần-Cừ, hai tên trắng án Trần-Hồng, Tô-Nghệ, còn 14 người kia bị phạt bồi danh giá số bạc 2000$, nên phải kiếm biện gia sản cho khỏi chuyển đời ».

Cách vài ngày sau sức cách dịch hai làng Lý hương, Đại hào mục và Chánh tổng, sau lại sức quan Phủ thi hành ấp bắm, như số bạc không xong thì tịch mãi gia sản của mấy người đó ...

Chúng tôi trộm nghĩ việc nầy do tên Nguyễn-Nghiêm oán thù tìm lòng giao họa, mà quan Calzeroni nghe lời mà đến sét trước, tổng lý chúng tôi vẫn không hay biết. Đến xảy việc ra, đương khi mờ sáng, quan Tây vừa chạy vừa bắn kẻ chết người bị thương, xã dân thấy vậy sợ bữa mang vô phạm, nên phải chạy theo bắt lại, chớ như xã dân cố lòng đánh chết thì còn gì quan Calzeroni ? nào phải có giám nào lọng ! Tổng lý chúng tôi mang họa giữa trời, tuy là trắng án đặng về, nhưng việc đã lụy đã không xiết kể, nay lại nghe thi-hành tịch mãi gia sản, thì cái thảm trạng thất-nghiệp lưu lý biết kêu trời có thấu không ! nên chúng tôi có gởi đơn kêu Bộ, tòa Khâm ..Mong Chánh phủ xét chỗ oan nầy !

Lê xuân-Dương

Tập Kiều

Đã sanh ra kiếp ở đời ;
Ai không Phòng-Tích là người vô duyên !

Nàng Kiều bị Phòng-Tích

Thúy-Kiều rên rỉ chướng lòa,
Chàng Kim chợt tỉnh hồi cơn cớ gì !
Kiều rằng tử thuở tương tri,
Bệnh đâu mang đến những thì đầy hơi.
Kim rằng bẩm có như lời,
Thuốc Chim Phòng-Tích uống thời khỏi ngay.
Kiều nghe nói lạ lùng thay,
Phúc nào đọ được giá nầy cho cân

Thúc-Sinh bị Phòng-Tích

Thúc-Sinh quen thói bốc trời,
Chưa tan cuộc rượu vội bày trò chơi.
Trăm nghìn đổ một trận cười,
Bẻo ngay cái bệnh đầy hơi vào mình
Thuốc Chim vừa uống khỏi liền,
Bốn bào một gói rẻ tiền mà hay.
May sao may khéo là may,
Phòng-Tích Thần-dược tự nay tin dùng.

VŨ ĐÌNH-TÂN
Chủ thuốc « Con Chim »
118 bis, Lachtray — *HAIPHONG*

Việc trong nước

(Tiếp theo trang nhì)

tâm không khỏi ngậm ngùi được. Mà các nhà có tiền muốn tạu, thấy thế cũng phải động lòng. Vậy xin nhà nước : một là cho dân tạu một giá rất hạ mới có thể tạu được ; hai nữa lấy chỗ đất nào bỏ trống mà bán dễ cho dân được lạc nghiệp an cư. Mong lắm thay !

Dân nguyện

Vì nơm cá mà sinh ra việc dữ

Hôm 22-6, hồi 11 giờ rưỡi mai, gần sở Dục-anh, thấy một đám đông người đứng xúm nhau vây một lũ 4 người máu me đầm đìa, trong 4 người ấy có một người bận đồ ca-ki bị thương sau sọ. Đường xa kia thấy một bà già gần 60 tuổi, vừa chạy, vừa khóc van : « Con tôi đi làm về, có tội gì mà đánh đến thế ! » Bỗng nghe Bang tá thét rằng: «bây nầy trói luôn cổ con mẹ ấy lại», rồi bảo giải cả 5 người về trại giam.

Hỏi ra thời chỉ là chuyện nơm cá. Theo như mọi năm, dân thường tới nơm cá trong hồ xung quanh thành, mấy năm lộn xộn dân không dám tới nơm ; bây giờ yên rồi, nên làm nghề đánh cá như cũ. Ngờ đâu, khi bọn nơm xuống hồ, tên cảy hồ đi báo, Bang tá sai lính đến đánh mấy người ấy bị thương. Khi đó người bận đồ ca-ki vừa đi làm về, đứng xem, cũng bị đánh nốt, còn bà cụ già là mẹ người nầy, nghe tin con bị đánh, vì thương con nên mới hoảng hốt chạy lại, cũng bị !

Nơm cá . . . . . cọng niềc gì mà làm dữ như thế ?

Nghe thấy

NGHỆ - AN

Lời than phiền của hàng thịt lợn

Chúng tôi ở xã Hữu-biệt, huyện Nam-đàn, hướng lai chuyên nghề làm thịt, mỗi ngày kiếm một quan năm bảy tiền về nuôi vợ con, chịu xâu thuế. Mấy tháng nay trong hạt có dịch súc vật, quan đồn Xuân-la có phái 3 người lính và Bếp Tiếu về giữ vệ sinh trong xã Hữu-biệt, và khám các hàng thịt ở chợ. Vì vệ sinh mà khám xét, chúng tôi không dám phàn nàn ; duy các bác lính có hơi tẹo : mỗi buổi sáng ai làm thịt đem cho qui bác vài bào lòng hay lễ vật gì thời khám liền và cho bán, nếu không thời để đến trưa, chợ tan mới khám. Vì thế mà trong nghề làm thịt chúng tôi đã nhiều người mất vốn !

Người hàng thịt

HÀ-TĨNH

CẢI CHÁNH

Trong bài «Lời dân than về việc Kiểm lâm» đăng T. D. số 603, ra ngày thứ tư 5-7-33, về khoảng thứ 5, số bạc 1$00 làm chi phí ngoại mà để 10$00 là sai. Vậy cải chính.

T. D.

QUẢNG - NAM

Lời dân than phiền

Ở phố Thăng bình, lâu nay nghe nhân dân ca tụng chánh tích quan phủ như răn trị bọn tổng lý nhũng nhiễu, sửa sang đường sá và bởi việc công ích v. v. Nhưng có đều phàn nàn về khoản ép thầu bạc bội Như Tây du học và bạc làm nhà bảo sản. Việc nầy nghe nhân dân mấy tổng có đơn kêu tại Tòa Khâm và Bộ.

Biết

QUẢNG-NGÃI

Cầu hư sao không sửa ?

Nơi giáp giới làng Hàn-hai và làng Thọ-lộc thuộc tổng Tịnh-hòa, phủ Sơn-tịnh có cái bàu, nên hai làng đã chung làm một cái cầu vĩ, cầu ấy đến mùa mưa lụt thì hư đổ, nên năm nào cũng phải tu bổ lại. Năm ngoái đây, mưa lụt cầu ấy hư, bên

(Xem qua trang 4 cột 1)

Thuốc ghẻ, thuốc ngứa lở
của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG — Vinh
hay có tiếng
Mỗi hộp . . . . . 0$10

KÍNH CHÀO QUÍ ĐỘC-GIẢ

Trà Việt-Thái mới ra đời, cúi đầu chào qui vị đồng bào, trà nầy thơm ngon, uống mát, man tiêu, không bại thận, ngọt miệng, không khô cổ, có nhà nước thí nghiệm, có cấu chứng tại tòa, uống Trà Việt-Thái thì đồng tiền của nước nhà không lọt ra ngoại quốc, uống Trà Việt-Thái thì tinh thần thân thể ngày một mạnh mẽ, nước giàu dân mạnh là vì uống Trà Việt-Thái. Chế chế tạo

M. PHẠM-HẠ-HUYỀN
36, Sabourain -:- *SAIGON*

thưởng thọ Cao man Bắc-đẩu bội-tinh Kim-bửu tinh. Médaille bạc của quan Toàn quyền, giấy khen của quan Thống-sứ Bắc-kỳ

Kính mời đồng bào hãy uống Trà Việt-Thái trước giúp nền kinh tế của nước, nhà sau tỏ ra ta biết qui nội hóa.

Cần rất nhiều đại-lý khắp mọi nơi, huê hồng nhiều, thể lệ dễ, giá rẻ hơn trà tàu nhiều. Hãy có lòng qui nội hóa, uống Trà Việt-Thái.

Việc thế giới

(Tiếp theo trang nhì)

Phụ nữ Đức

Đa-linh, 3 Juillet. — Chánh phủ Đức vừa mới ra lệnh cấm các chánh viên trong các công sở tìm việc thêm ở người, để cho đàn ông thất nghiệp có thể tìm việc làm.

Lại những phụ nữ làm trong các công sở mà trong gia đình đã sung túc thì nay không được làm nữa ; sau muốn trở vào làm phải đúng 35 trở lên.

Chính phủ Áo đối với đảng quốc gia xã hội

Vienne, 6 juillet. — Chính phủ Áo đã đăng những phương pháp để tìm cho tiệt nọc chủ nghĩa quốc gia xã hội ở Áo.

Báo « Neue Wiener Tages Zeitung » đã đăng bản văn lịnh cấm bận áo phục, cấm cờ, những bài ca của Hitler, cấm các cách biểu tình, như dơ tay phải lên trên trán, còn tay trái thì bụm miệng v. v.

Bãi công ở Bỉ

Anvers, 6 Juillet. — Cuộc bãi công của thợ mỏ bắt đầu cách đây mấy ngày, hôm nay trở thành nghiêm trọng lắm vì có đảng viên [illegible] vào chánh trường.

Các đảng viên nầy muốn làm thành một cuộc tổng bãi công, mục đích là đánh đổ chính phủ.

Hàng ngàn truyền đơn xúi dục phải vô sản chiếm lấy chính quyền.

Các nhà đương chức đã tập trung binh tại miền Anvers và rao cho công chúng biết rằng chính phủ sẽ thẳng tay đàn áp những cuộc rối loạn.

Tình hình nghiêm trọng là vì thợ dệt ở Verviers cũng bãi công.

A VENDRE

Une propriété sise à Binh-Thai, près du pont de Camlé (Quangnam) — Jardin et terrain de culture de 4500mq plante d'arbres de rapport avec élégante maison d'habitation, construite en 1928, style annamite, partie étage et partie rez-de-chaussée, 3 corps de bâtiments.
S'adresser à Mr J. CUENIN à TOURANE

Đau mình, phong bại nên dùng
HÒA - GIẢI - THỦY
của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG
Mỗi lọ . . . . . 0$10

Dùng sữa
"LE GOSSE"
Già ăn trẻ lại.
Gái ăn đắt chồng.
Nạ giòng ăn thụ thai.
Trẻ ăn chóng lớn.

Sữa "LE GOSSE" rất bổ cho tất cả mọi người : có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon

Có bán trong các tiệm tạp - hóa ở Đông - Pháp.
HIỆU GIẤY XANH : Giá mỗi hộp . . . . . 0$12

Đại - lý :
ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES
HUE — TOURANE — QUINHON

VIÊN ĐÁ MÓNG

Giáo dục tiểu-thuyết
Soạn giả : THIÊN-TIÊN-SINH
Dịch-giả : CHÂU-BÌNH
Số 8

Nhưng không bao lâu thì Bửu-Thuyên bỗng giác ngộ, dẫn cái lòng nhiệt thành hăng hái như lửa đỏ kia, nó cũng đổi mới thất vọng như tro nguội nầy, mà phát nguyện quyết tron đời làm một nhà giáo sư trường tiểu học. Ngày xuân thong thả, nhớ có mẹ già : làm chức giáo sư, hưởng cái thú hoa thơm chim hót trong hương thôn để nuôi mẹ trông cảnh già : so với chức sang tiền nhiều, áo sang mặc sướng mà mất cái thú vui kia, chưa chắc bên nầy đã hơn gì bên kia. Huống chi trong ngày mới đỗ tốt nghiệp nghe lời giảng bảo của ông Hiệu trưởng, Bửu-Thuyên không khỏi nào quên. Vì thế nên sau đỗ tốt nghiệp Trung-đẳng, Trương « phúc - Điền học kém hơn Bửu-Thuyên, liền vào trường Cao-đẳng sư phạm, mà Bửu - Thuyên không tỏ ý ham muốn chút nào. Vì ai có chí hướng và phận sự của nấy.

Bửu-Thuyên lại nghĩ rằng, xưa nay việc đời nên đem cả tinh thần mà làm suốt một việc thì con ngựa dở cũng đi thấu đường ngàn dặm được. Trước nước Đức có một nhà giáo sư trường tiểu - học, Đức - nhĩ-phu - hối - thoái tiến sinh, siêng năng chăm học, sau làm một nhà danh nho, có nhiều trường đại học đưa nhau rước ông làm giáo thọ mà ông ta nhất thiết từ chối cả, nói rằng : « ta làm bạn với trẻ con, mà làm chức thầy giảng trường tiểu học, đã là cái thiên chức vô cùng là thú vui, không thể rời được »... Bửu-Thuyên nầy không làm theo được cái gương nhà giáo sư Đức kia sao ? Hấp không khí trong sạch ở đồng nhà quê, nuôi mẹ già trong lúc cao tuổi, mà đối với lớp đầu xanh tuổi bé kia, đa nhập những lý tưởng vào trí khôn đương tươi tốt trong sạch kia, không phải thú cực vui của người đời sao ?

Bà mẹ nói : nầy con, chí nguyện của người đời vốn không cùng ; mẹ đây rất trông cho con gắng sức theo đường học vấn. Huống chi lúc con còn ít tuổi, có cái hy vọng cao xa, không nên vì cớ mẹ mà làm ngăn trở đường tiến thủ của con, đành phải mai một trong chốn thôn quê tịch mịch nầy.

— Mẹ đừng ngại thế. Con được sớm chiều cùng bạn trẻ làm bạn, ấy là một đều rất vui thích về cái tinh thần, nên con lấy làm thỏa lòng lắm mẹ ạ. Nếu như con có cái bằng Cao đẳng tốt nghiệp, thì làm sao được ngồi giảng trường tiểu - học ở thôn quê có hứng thú nầy ? Vả chăng, phỏng như ai cũng có chí viễn vông thì cái nghề thầy giảng tiểu học nầy chẳng bỏ trống hay sao ? Ở trong vẫn có thú vui, xin mẹ đừng ngại.

— Nghe con nói mẹ rất vui lòng, song lòng mẹ hi vọng còn một việc chưa yên ấy được là con chưa có vợ. Phỏng được một người dâu tốt như bác Phúc-điền, thì mẹ mới thỏa lòng. Tức quá ! phải chi cô Thi-tinh-Hoàn mà còn sống thì mẹ đã có dâu lành rồi, còn nói gì nữa !

Bửu-Thuyên nghe câu ấy, bỗng đỏ mặt tỏ ra ý thẹn và nói : Con được sớm chiều hầu mẹ đã vui rồi, vội chi chuyện nói vợ !

— Nầy con, con tuổi cũng đã lớn mà mẹ càng ngày càng già, nên nóng lòng trông được chút cháu. Huống chi làm dâu nhà ta, cũng khó kiếm người cho vừa ý. Cốt nhất là người con gái nào siêng năng chịu khổ và có tánh nết tốt, không nhiễm cái thói lơi lơi đời nay mới hợp ý mẹ con ta được. Mẹ có thấy một cô con gái ở làng Tiểu - bố - Lương, dung mạo đồng như cô Tinh-Hoàn ngày trước, mẹ thấy mà thương ngay đó con ạ.

Bửu-Thuyên nghe mẹ nói, thở dài một tiếng, bụng bảo dạ rằng : «kẻ giai nhân khó lòng mà gặp lần thứ hai », câu người xưa nói vẫn đúng lắm. Đương lúc mâu đăng nằm trên, mình sẽ thầm nhớ, thì Thi-nương ta thế đã 3 tháng. Lời người mẹ Thi-nương nói lại đều là của đan lòng, mình đương cần nhà. Cho đến cái mã Thi-nương ở góc nói kia, vui hòng mặt nắm, trên có tấm bia đá, mình thường qua lại ngồi bên đám cỏ thì những hàng trên nấm mồ kia đã thay đổi mấy mùa nắng. Ngày tháng thoi đưa, người gần giấc ngàn thu dưới chín suối kia, chỉ thành một nỗi kỷ-niệm trong đáy lòng ta mà thôi.

Bửu-Thuyên đương nghĩ nơ vẩn, lại nghe bà mẹ nói chuyện cô con gái ở làng Tiểu-bố-Lương, thì sực nhớ lại, một ngày kia qua lại miền ấy, đã được thấy rõ con người : tuổi chừng hai chín, thân mình đặc trung không mập không ốm, mà thái độ nhàn nhã. Không kém gì Thi-nương kia. bận đồ nhà quê, quần ống đo vải, mà mặn da nước tác có vẻ đỉnh lá, cỗ chỉ lại được đoan trang. Hiện đã tốt nghiệp Cao-đẳng tiểu-học, học mang tại trường công nghệ và giúp cho người anh về việc giáo dục; người con gái ấy trong đám thôn lân, có tiếng là « nhân trinh tinh, làng xóm bạn bè đều khen ngợi, mà mẹ con Tiểu-Thuyên rất để ý lắm... Bửu-Thuyên bèn trả lời :

Chuyện ấy mẹ để thong thả cũng được.

Lúc ấy bà mẹ đương mang, tức mắt ngó đồng hồ treo trên vách, nói : — Ấy ! đã hơn 11 giờ rồi kia, mà chuyện dài dề ! mẹ hơi mỏi lưng, thôi đi nghỉ, con cũng đi ngủ, bữa sau sẽ nói chuyện.

— Vâng, con cũng buồng ngủ.

Bửu-Thuyên đóng cửa sổ thì thấy trăng sáng như ban ngày. Đêm ấy chính là 17 tháng 8. Vầng trăng sáng vằc, trên chính giữa trời, tỏ bề lặng lẽ, chỉ nghe tiếng gió thổi trên ngành cây, cùng xướng họa với tiếng dế chung quanh vách tường.

(Còn nữa)

làng tiên-hai thì đã tu bổ rồi, còn bên làng Thọ-lộc thì mái cầu sụp mà chẳng thấy sửa sang lại. Dân qua lại thường than van luôn.

Không rõ mấy ông làng để công tư ích làm gì ?

Người đi qua cầu

Mô phạm rồi quá !

Tại trường làng Bồ-đề, huyện Mộ-đức, có thầy Phạm Tuân tới nhận chức trong mấy tháng mà đã lắm đến tỉnh tệ :

1°) Mua quyển từ điển 1$30 mà lừa góp học trò 4$20, sau bại lộ ra phải trả số tiền dư cho học trò.

2°) Bắt học trò góp tiền mua bánh, mà bánh không mua ; học trò trông lâu ngày không thấy. Hỏi, thì thầy nói tiền mất hết rồi (?), lại đổ tội cho những trò không góp ăn cắp.

3°) Sách nhà trường mất bắt học trò góp tiền thường rồi bỏ túi, dặn học trò khi nào có Thanh tra khám trường hỏi quyển sách mất do thì một trò phải đứng giậy chịu mượn xem (?).

4°) Về câu chuyện bạch Yến-lược thì lôi thôi : gần bạch biểu mấy trò có sổ dự thi phải có cha mẹ tới trường nói (?) thì mới đem đi bạch ; lại thậm tệ có đứa đậu rồi (trò Phạm-Thanh) mà vì lật lẻo sao đó, thầy dọa không cho bằng cấp (?).

5°) Lấy bạc cha mẹ trò Nam bọn làm cho đậu, nhưng rồi hỏng mà tiền đòi hỏi không trả.

Hiện nay vấn đề giáo dục đương trù cải cách, trước nhứt là nên trừ bọn mô-phạm đê-tiện ấy mới mong nói đến việc khác. Vậy lược kê ít chuyện trong mấy tháng của một nhà mô phạm như thế, mong sao quan trên để ý.

Người làng

Câu chuyện tịch biên

Về vụ tịch biên nhà Huỳnh-Kỳ, T. D. số 599 ra ngày 21-6-33 có bài của thầy Thừa biện bạch, nói H. Tri khai không đưa bạc cho phái. Nay được thơ H. Tri nói dã thú nhận sự đưa bạc ấy có tờ tục khai trình tại quan. T. D.

LÀO

BONENG

Chịu thuế hai nơi !

Mấy năm nay trải bao nỗi kinh tế khuẩn bách, nên dân An nam phần nhiều sang Lào để kiếm kế sinh nhai.

Nay thấy quan có giấy yết rằng :

« Vâng lịnh Quan Công-sứ Thakhek sức rằng : Người Annam sang ở đất Lào phải lấy thẻ Lào. Ai có thẻ Annam rồi cũng vậy.

« Kể từ nay đến 30 tháng 6 tây phải ra sở Cảm lấy thẻ, nếu ai không có, qua 1 tháng 7 tây có lính vào xét sẽ bị bắt, giải ra tòa án. Từ nay trở đi ai đi đâu phải mang căn cước theo trong mình ».

Thẻ thuế Lào mỗi năm là 7$90 chớ ít ỏi gì ! Đương cơn khuẩn bức nầy, dân Annam sang Lào kiếm kế độ nhựt còn khó thay, huống một mình mà chịu thuế 2 nơi thì chịu sao nổi ! Mong quan trên xét mà tha thuế ấy cho. T. B. lai cảo

CHUYỆN TỨC CƯỜI

TÊN HỀ ĐẠI XÔ LÁ

(*Sửa đổi giờ canh*)

Một đêm hát ở trường nọ, có hai tên hề ra đối :

— Ngốc, nay là phiên tao với mấy canh chung—tên Trí vỗ vai tên Ngốc nói.

— Ừ, thì tao với mấy canh.

— Bây giờ tao chia phiên canh mà canh thay đổi, đặng có giờ ngủ đứa một giấc nhé !

— Chia đi.

— Canh một tao ngủ mấy canh, canh hai mấy canh tao ngủ, canh ba tao ngủ mấy canh, canh tư mấy canh tao ngủ, canh năm tao ngủ mấy canh, như vậy được không ?

— Mấy chia công bình đa.

Hai đứa bàn chuyện nhau rồi đem giấy mực làm giao kèo ký chú minh bạch. Thế rồi tên Trí nằm giấy cứ việc ngủ khi suốt đêm, còn tên Ngốc thức trắng vờ con mắt.

Cười

GIA ĐÌNH GIÁO DỤC

In chung làm một quyển

(CÓ BÀN KÊ TÊN SÁCH CẤM)

GIÁ 0$35

Cao giả

Thời buổi văn minh nói thật không mấy người tin.

Ai muốn biết Cao-hồ-cốt *thật hay là giả, thì lấy một miếng nhỏ bằng hột ngô, cầm vào đầu tiêm, hơ lên ngọn đèn, hễ thấy càng hơ, càng phồng lo, mà hơ lâu cũng không cháy và hơi gây nồng nàn bay ra khắp nhà, ấy là cao thật. Còn cao ban long hay là cao giả khi hơ lên đèn thì châm đèn ngay, hơ lâu thì cháy và khét. chớ mua lol tiền.*

Cao nhà nấu thật tốt, giá bán mỗi lạng 1$00.

Tối uống sáng thấy cường dương và trong mình sảng khoái khác thường. Ai muốn thử cho biết thật hay giả, xin cứ gởi thơ, tôi sẽ gởi tặng một miếng nhỏ, nếu biết là cao thật sẽ mua.

Thông phán TRẦN-ĐỨC-CẢNH

57 - *Bd Harmand* — 57

TONKIN NAM-ĐỊNH

LÀM TOÀN BẰNG MÁY !

làm bằng vải trắng cao-su và da scajon hay da beige và da grise, semelle bằng crêpe anglaise, tây ý các ngài lựa đó, bán giá đặc biệt là 3$35 một đôi. Cũng kiểu ấy, bằng hai thứ da cả, năm ngoái bán 5$00 ; năm nay chỉ bán có 5$50 một đôi.

AN-THÀNH

Cordonnerie Moderne

37 Rue de la Soie -:- HANOI

Ai đã có Catalogue An-Thành 1932, nay ha giá là 15%.

Cảm, cảm, sốt

chỉ

THẬP-LINH-ĐƠN

của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG *là hay*

THẾ NÀO CŨNG KHỎI!

Đau mình mẩy, nhức gân cốt, khó tiêu, đau lưng, đau bướng bàng, bàng quang hay đi giấy, đầy bụng, nhức đầu, chóng mặt, bệnh đau ngoài da (lở, ngứa, nhọt, vân vân), nhưng bệnh nầy chỉ vì máu độc sinh ra, muốn chữa khỏi thì phải trị các chất độc ở trong máu bằng thuốc Tisane des Chartreux de Durbon.

Thuốc nầy trích lục các cây nơi Alpes làm ra, sẵn kiến hiệu đã thử nhiều lần, uống thuốc đó mau tai được tốt chu vinh hơn trước, sẽ được chóng khỏi như trăm ngàn người khác, mỗi ngày nhà chế thuốc J. BERTHIER ở Grenoble nhận được rất nhiều thơ cảm ơn. Hãy J. Berthier làm thuốc đó vì có đạo sĩ Chartreux truyền lại cho cách chế. Các người nên đến chung tôi, làm cho số người thuốc đó cứu khỏi chăng ngày chăng đường ra.

Thuốc Tisane des Chartreux de Durbon chỉ bán từng ly giá tiền, ở các hiệu bào chế.

Đã thăm và làm chứng thư ký.

Laboratoire J. BERTHIER à Grenoble

TISANE DES CHARTREUX DE DURBON

HẾT KHÍ LỰC

Dùng thuốc : PARISIAN PILLS - Giá bán 1$40

LẬU CÓ MỦ

Đau bàng bàng quang, sưng hòn giới, sống giới chảy mủ, nên uống Thì dùng thuốc : BLENNOL GIBERT 4$50

TIÊM LA

Dùng thuốc COMPRIMÉS de GIBERT đặng thay thuốc tiêm rất lợi. Chữa bệnh nầy dùng thuốc gì uống không khỏi, dùng thuốc nầy thì rất hiểu hiệu.

Hộp năm mươi viên : 1$60

Gởi mua và xin sách chỉ dẫn, hỏi hàn cần bổ, không tính tiền.

Pharmacie GIBERT, 18, Rue d'Aubagne, MARSEILLE

Gởi kín đáo, theo lối recommandé. Khởi khi thư mua thì đính theo số tiền.

Có bán tại các hàng bào chế tốt.

ĐÔNG-PHÁP Y-SĨ

Phan-huy-Thinh

PHÒNG KHÁM BỆNH

102 Rue du Pont Japonais -:- FAIFO

Ân-kỳ đi khám bệnh

BẾN ĐIỆN, TAM-KỲ, CHỢ-ĐƯỢC

Trẻ con biếng ăn nên mua thuốc

PHÌ-NHI CAM-TÍCH

của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG

Mỗi lọ . . . . . 0$20

Ai đa tư lự, tim óc hư nhược, tinh thần yếu đuối ? khí huyết xấu, và kém sinh dục ?

Nên chú ý !

1) THUỐC THANH TÂM

Bổ-não-hoàn

Chuyên môn hưng vượng tinh thần, sung túc não lực, bồi bổ tâm huyết, thống trị những người chăm chỉ học tập, tư lự quá độ, hoặc hằng ngày làm việc bằng trí não nhiều, hao tổn tinh thần, lao thương tâm huyết, sinh ra rối loạn gân óc, tâm thần bất định, ít nhớ hay quên, nay đánh trống ngực, nằm hay giật mình, ngủ không yên giấc, mơ, mang, mê, sảng, chóng mặt, nhức đầu, nếu để lâu ngày sẽ sinh chứng xuyễn-đầu-thống (đau óc) nữa, tứ chi bải hoải, ăn uống kém ngon v.v Dùng thuốc nầy lập tức lành mạnh

2) THUỐC ĐIỀU-KINH

Bổ-huyết-hoàn

Chuyên môn điều hòa kinh-nguyệt, bồi âm bổ huyết, và tốt đường sinh dục. Thống trị đàn bà các chứng kinh-nguyệt xấu kém bất điều, thấy kinh tháng sớm, tháng muộn, tháng có, tháng không, tháng nhiều, tháng ít, hoặc một tháng thấy kinh vài lần, kinh ra hoặc tím, hoặc đen, hoặc loãng trắng, hoặc huyết hôi, huyết cục, lậu huyết, bằng huyết, tích huyết, đong huyết, dạ con hư lạnh, có khi sinh chứng khí hư (bạch-đái) nữa, làm cho ngăn trở sinh dục, lâu năm không chửa, sản hậu gầy mòn, mặt vàng da sám, kém mọi sức khoẻ v. v. Dùng thuốc nầy đều được khỏi cả.

2 thứ thuốc nầy cùng giá mỗi lọ 1$00, *nửa tá* 5$00

Bán tại

Á-CHÂU DƯỢC-PHÒNG

N° 127 Hàng Bông -:- Hanoi

Các ngài ở xa viết thơ về kể rõ bệnh, xin gởi thuốc theo cách Hoả-hóa giao ngân rất tiện

Mới có mà tốt hơn hết

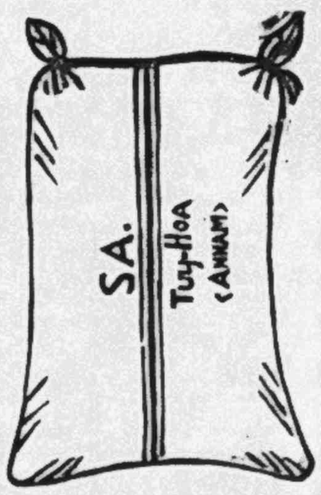

ĐƯỜNG S A. là một thứ đường rất tốt do nhà kỹ-sư chuyên-môn lão luyện về nghề đường chế ra ở nước nhà.

ĐƯỜNG S A. rất trắng, rất ngọt và dễ tiêu hóa.

ĐƯỜNG S A. không bị thuế nhập cảng, nên giá bán rẻ hơn giá đường ngoại quốc.

Đại-lý :

NAM - LONG

Hàng buồm Hanoi

LÊ - THANH - CẢNH

Paul-Bert Huế

AI MANG BỆNH CỐT KHÍ ĐAU NHỨC GÂN CỐT

hãy dùng

THÁNH-DƯỢC BÉJEAN

là thứ thuốc chuyên trị các bệnh đau gân cốt, phong lá, nhức mỏi và tất cả các bệnh phong (Goutte, Rhumatismes, Sciatiques, Arthrite) rất hiệu nghiệm.

Uống trong 24 giờ đồng hồ đã thấy bớt đau. Chỉ uống một chai đã thấy hiệu nghiệm như thần.

Có bán tại các tiệm thuốc tây Dépôt Général, 30 r. des Francs Bourgeois PARIS

殺人不見血

CHÉM NGƯỜI KHÔNG THẤY MÁU ?

Người có sống, phải có chết, cái nguyên nhân chết đó cũng có hai thứ, một là chết vì sự bất ngờ, hai là vì bệnh mà chết, vì bệnh mà chết cũng có nhiều chứng, nhưng phần nhiều chết về bệnh đi, hoạt.

Những bệnh ấy phần đông về bọn thanh niên, trong lúc tuổi trẻ, sức lực cường tráng, khi huyết sung túc. Lấy cái sức khoẻ ấy mà ham sự dâm dục, đã ham mê quá, thận suy chẳng bổ, khí suy chẳng lường. Lại còn hai hơn nữa là cách thủ dâm, lấy thế tâm sướng trong giây phút, mà không tưởng đến khí huyết qui bản của mình, không nghĩ đến tiền thiên của cha cái mình về sau bị hư sẽ, hại cho sức khoẻ mình thế nào. Bệnh đi, hoạt làm hại cho ta một cách vô hình vô giang như thế, khác gì giết người không máu. Vậy nay bắc được phương đã tốn công nghiên cứu, chế ra thứ thuốc để trị về bệnh đi, mộng, hoạt tinh, khí loãng, khí lạnh, hoặc người bị bệnh phong tình đã khỏi, hoặc chưa được tuyệt nọc hẳn, và người thân thể yếu đuối, tiên thiên bất túc, hậu thiên kém hư, sinh ra đau lưng, mỏi vai, chóng mặt, nhức đầu, mất ngủ, tai ù, đêm ngủ hay mơ mang mộng mị, hay giật mình sợ hãi, ngủ không yên giấc, mau dùng thuốc TIỂU-HẠNH LÂM CỐ-TINH-HOÀN thì không lo ngại gì nữa. Người vô bệnh thường dùng thì được bổ thêm khí huyết, sinh tinh cố thận, quảng tự điền niên, nam, nữ, lão, ấu, hợp dùng.

Các ngài có lòng chiếu cố, xin nhận rõ dấu Sư-tử hí-cầu, mới khỏi lầm.

Mỗi ve 1$00 — *Nửa tá 6 ve* 5$00

Ở gần đến hiệu tổng đại lý QUẢN-HƯNG LONG số 80, phố Khách VINH mua, ở xa gởi tính hóa giao ngân

TIỂU - HẠNH - LÂM DƯỢC - PHÒNG

108, phố hàng Buồm -:- HANOI

Bệnh lạ !

Rửa kỳ, **RỬA KỲ, RỬA KỲ**

Mỗi mũi bằng sẽ phòng, sáng chiều ; ngâm mũi ngày mười viên hay Dupeyroux, xi trùng khử tiêm nhiễm bệnh mũi tanh. Khỏi ho gượng, sổ mũi, đau phổi, đau cuống họng, ho. Nên ho dùng thuốc đó nầy. Mỗi hộp 0$45 ở các hàng bào chế tốt. Hiệu chánh :

Pharmacie PHAM-DOAN-DIÊN à Tourane

Viết thư hỏi xin gởi biếu sách :

Laboratoires du Docteur DUPEYROUX, 5 Square de Rennes, PARIS

DÍA BÉKA

PHÙNG-HÁ

ETIQUETTE NOIRE

Mme RICHARD

Rue Citadelle -:- Huế

Kết quả tốt đẹp của

NHÂN-TẠO-HUYẾT

SINH-HUY

44 Rue Maréchal Foch -:- VINH

là những bức thư minh-tự có giá-trị sẽ tiếp tục đăng tiếp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa tá 7$50

Vinh, le 20 Juillet 1932

Monsieur SINH-HUY à Vinh

Ông vui lòng bán cho người cầm giấy sẽ mang về cho tôi 12 chai NHÂN-TẠO-HUYẾT nữa, còn 6 chai trước tôi đã cho người nhà dùng hết rồi, vậy tôi tin cho ông biết rằng thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT của ông dùng chóng kiến hiệu lắm. Từ mấy năm nay nhà tôi đã dùng biết bao nhiêu thuốc tây thuốc tàu mà vẫn không thấy sự hiệu nghiệm nhanh chóng như thuốc nầy. Hai đứa trẻ tôi cho dùng mỗi bữa một chai mà thấy nó ăn được ngủ được, hơm chơi lại có da thịt ra, là nhất là đứa nhỏ bị ghẻ lở luôn quanh năm thì nay nó đã gần khỏi và ông nói cho tôi biết thực nên cho thứ CỔ TINH BỔ THẬN của ông mà kinh nghiệm được như NHÂN-TẠO-HUYẾT thì tôi sẽ mua dùng nhiều lắm.

M. KY-SUNG-THUC

Maison THAI HOP

Rue Destenay à VINH

BAC - NINH

Bệnh quý đã có thuốc tiên !!

[illegible]

MAGASIN DE SOIERIES

TAN - LỢI

130-132, Boulevard Tổng-đốc-Phương — Cholon

Bán hiệu bán 2 và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng hải, như lụa, vuốn, trơn, cẩm, nhung, cẩm-châu v. v. Hàng thật tốt, thật bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sơ phai bạc. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Khăn bàn v. v., khăn đội đầu rất đẹp và thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiết đẹp, đủ các thứ hàng nhuộm của Tây bán « Teinture » danh tiếng thuở nay ở Nam kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản chữ hiệu « Pagode Chinoise et Annamite de Cholon » (Đề ngôn Hán Việt tự điển) viết bởi Pháp văn của M. Lê-văn-Lân, bản lâm học ở thường thư ngữ đồng văn đều bởi tinh, xuất, đã có cái ảnh chụp (photographie).

Sách nên đọc, giá 1$00, gởi theo cách tính hóa giao ngân 1$20.

Mấy nhà bán sách tây và ta tại Saigon có bán.

Bánh hộp biscuits « Kim-Thời » của hãng hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mélangés chính của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại hãng hiệu (sous il est bon).

Ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng-[illegible]-Thạch Đại-Bản 120 Route Haiphong, giá mỗi hộp là 0$60.

Bản hiệu bán đủ mấy chục năm nay cái tính Trung-kỳ và Bắc-kỳ.

Ở xa xin viết thư về thương nghị.

TÂN-LỢI

130-132, Rue Tổng-đốc-Phương — CHOLON

Imprimerie TIẾNG DÂN, HUẾ

Directeur Gérant : HUỲNH-THÚC-KHÁNG